

No dabas resursiem uz dabas kapitālu – ilgtspējīgs zemes apsaimniekošanas ietvars

Ivo Vinogradovs

6. starptautiskā mežu un
saistīto nozaru konference

UNIVERSITY
OF LATVIA

Nature^D

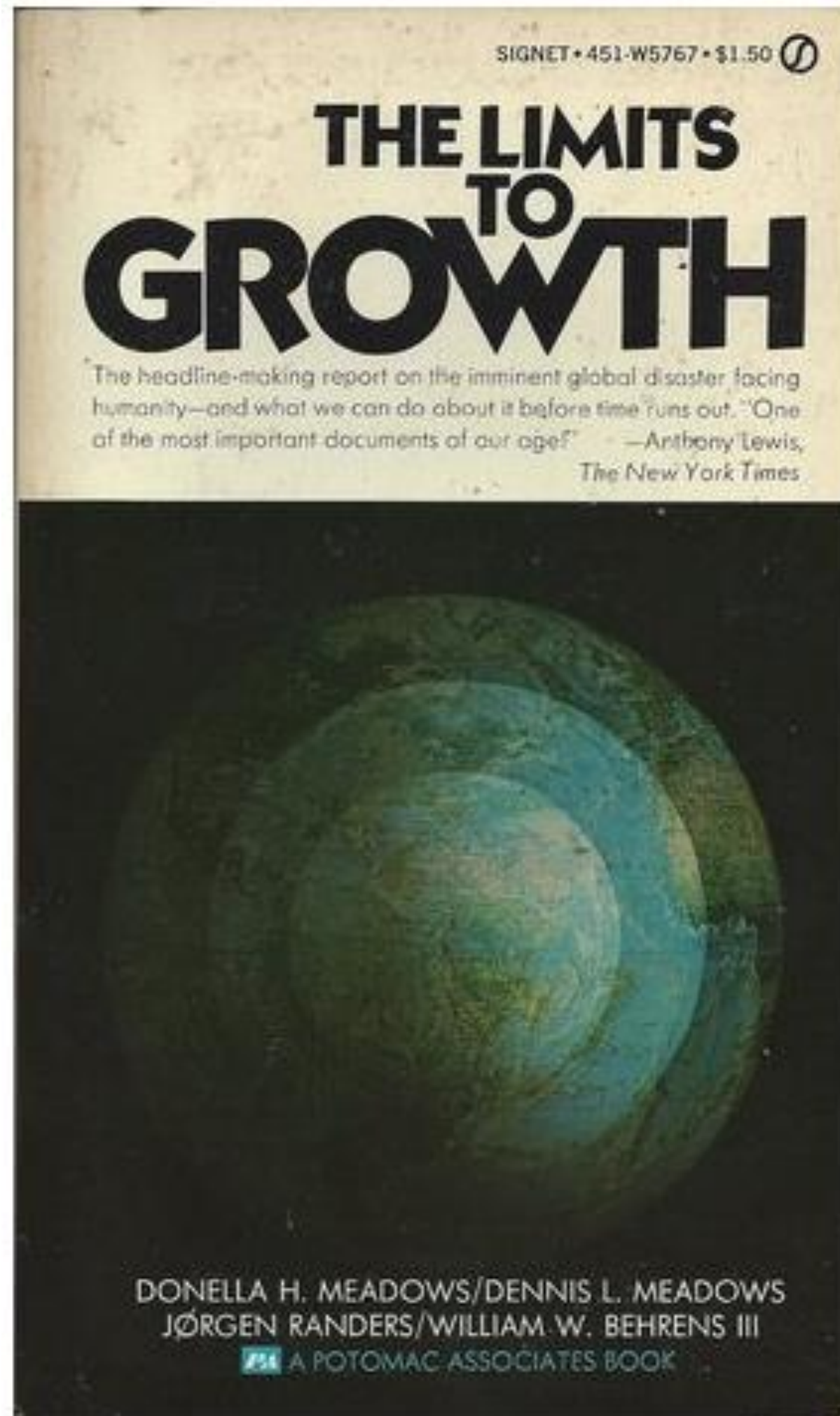
Saturs

- jautājuma kontekstualizācija
- problēmas pamatojums
- pašregulējošās sistēmas kā ražošanas faktors
- divas ilgtspējības
- sociāli-ekoloģiskā sistēmas
- ekosistēmu pakalpojumi
- dabas kapitāla pārvaldība
- kur investēt?

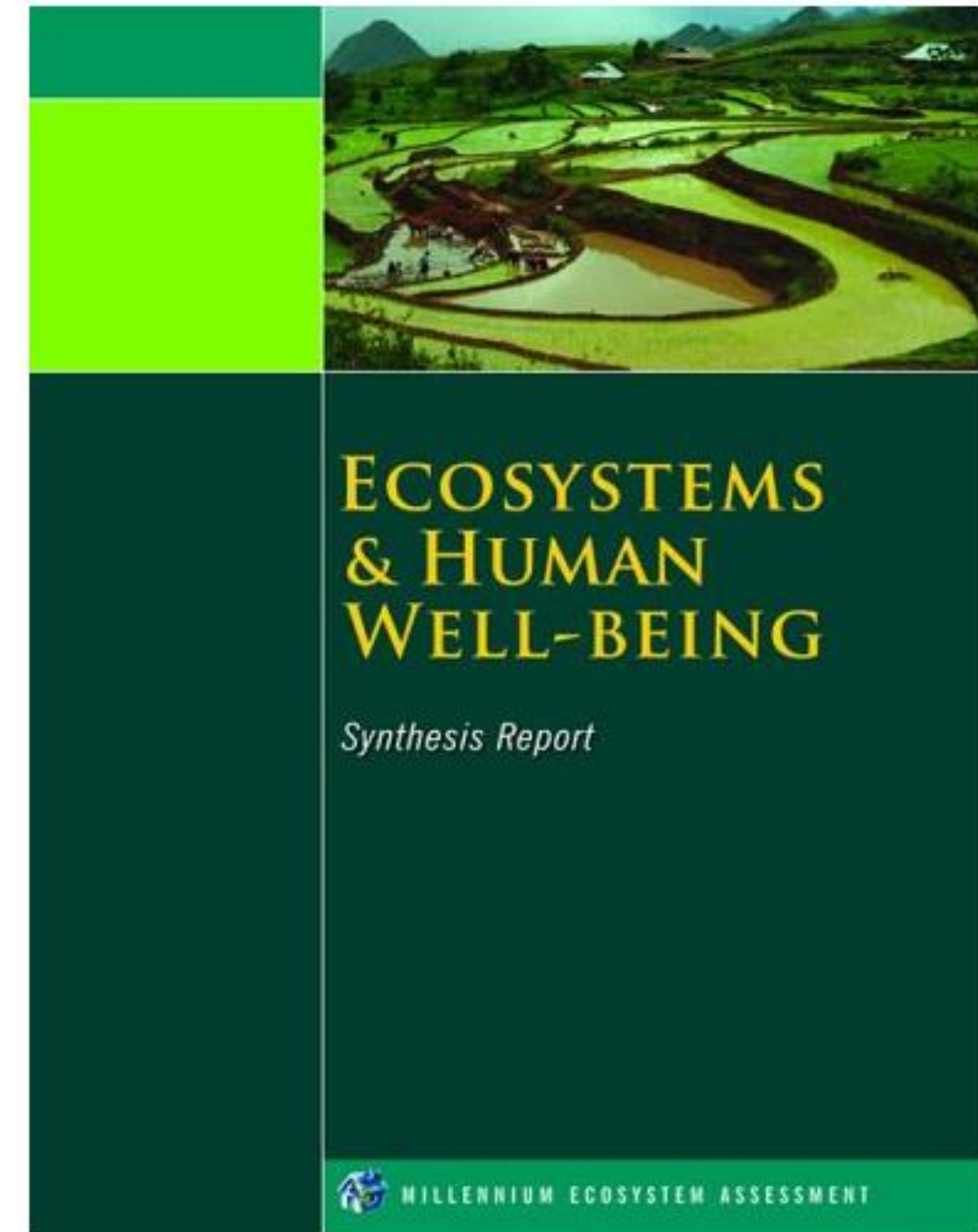
Eiropas zaļais kurss ir jauna izaugsmes stratēģija ar mērķi
...arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu...

- kas ir *dabas kapitāls*?
- kā to *aizsargāt, saglabāt un stiprināt*?

Pasaules ekonomikas izaugsme ir apdraudēta.

Pasaules ekosistēmu kvalitāte (spēja to nodrošināt turpmākajām paaudzēm) strauji krītas

Ekosistēmu konteksts

Tādi pašregulācijas procesi kā ūdens aprites cikls, ekosistēmu daudzveidība un atmosfēras pašregulācija gadu tūkstošiem ir veidojuši dzīves apstākļus uz Zemes, brīvi nodrošinot visu nepieciešamo resursu uzturēšanai un pavairošanai. Tās ir sava veida "regulējošas sistēmas", kas aizsargā un vairo mūsu "dabas kapitālu", t. i., dabisko ekosistēmu krājumu, kas rada vērtīgu preču un pakalpojumu plūsmu.

Šobrīd tirgus, kā tas darbojas, iznīcina šīs regulatīvās sistēmas, un pēdējās desmitgadēs ir pieaugusi izpratne par šādiem draudiem.

Lai īstenotu ekonomisko izaugsmi ir nepieciešamas investīcijas regulatīvās sistēmās

CHRISTIAN DE PERTHUIS AND
PIERRE-ANDRÉ JOUVET

GREEN CAPITAL

A NEW PERSPECTIVE ON GROWTH

Noturīga planetārā sociāli-ekoloģiskā sistēma apakšsistēmu problemātika un sliekšņi

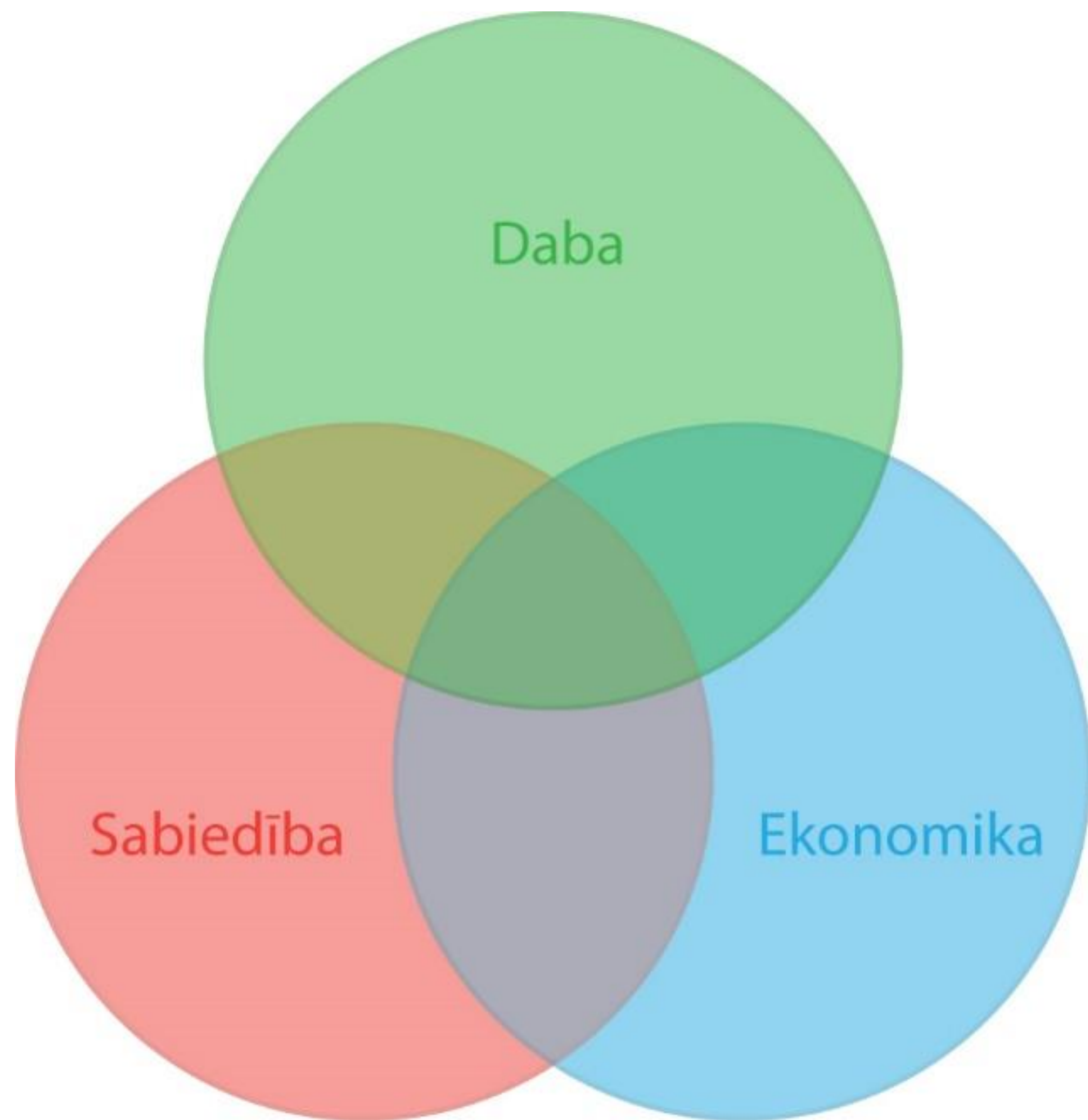
planetāra līmeņa regulējošās apakšsistēmas:

- ozona slānis
- klimata sistēma
- okeānu paskābināšanās

apakšsistēmas, kas izpaužas dažādos ģeogrāfiskos mērogos:

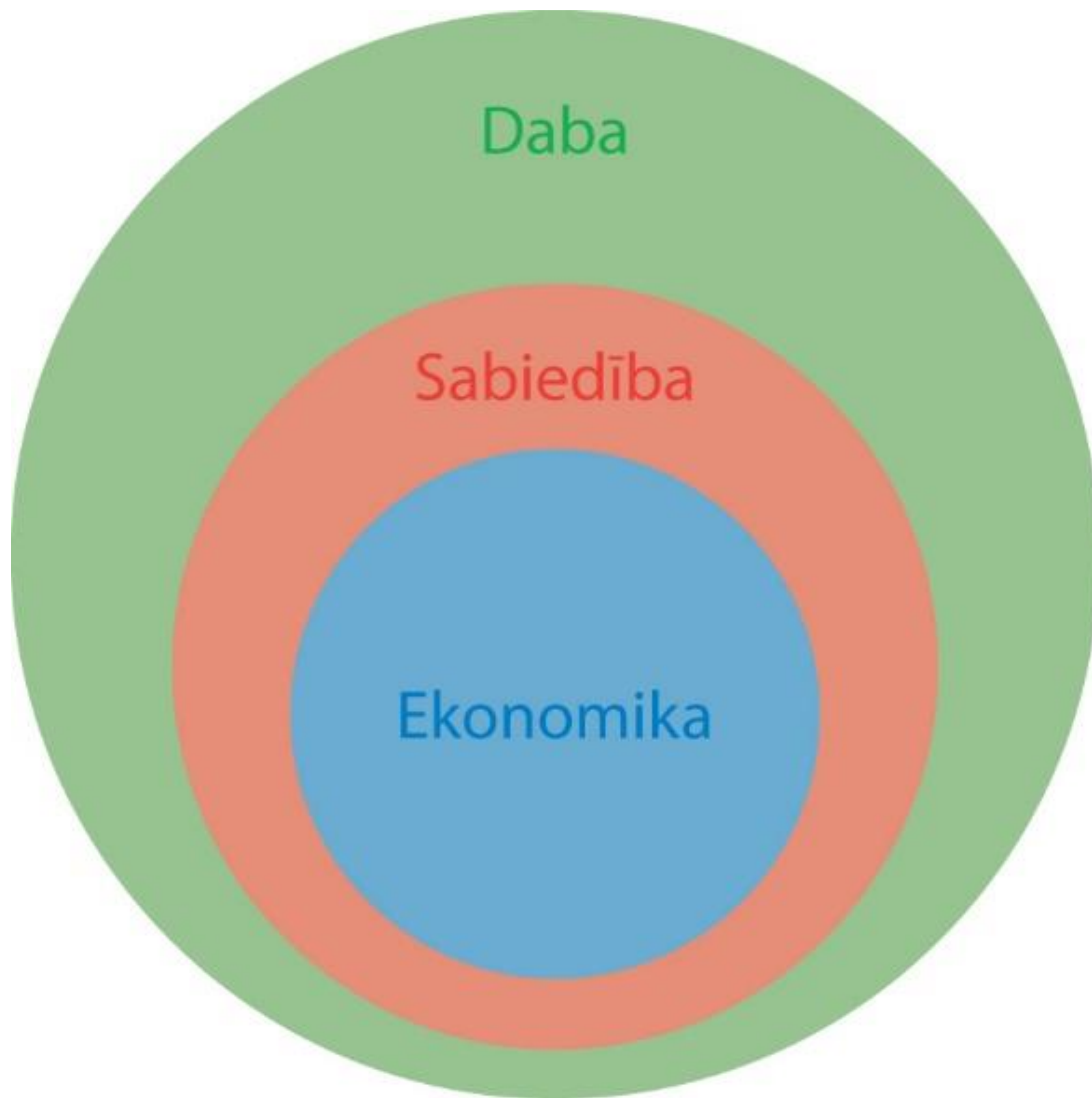
- atmosfēras piesārņojums ar cietajām daļiņām
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās
- augsnes auglības saglabāšana
- saldūdens aprites cikli
- ķīmisko elementu akumulācija
- fosfora un slāpekļa bioķīmiskā aprite

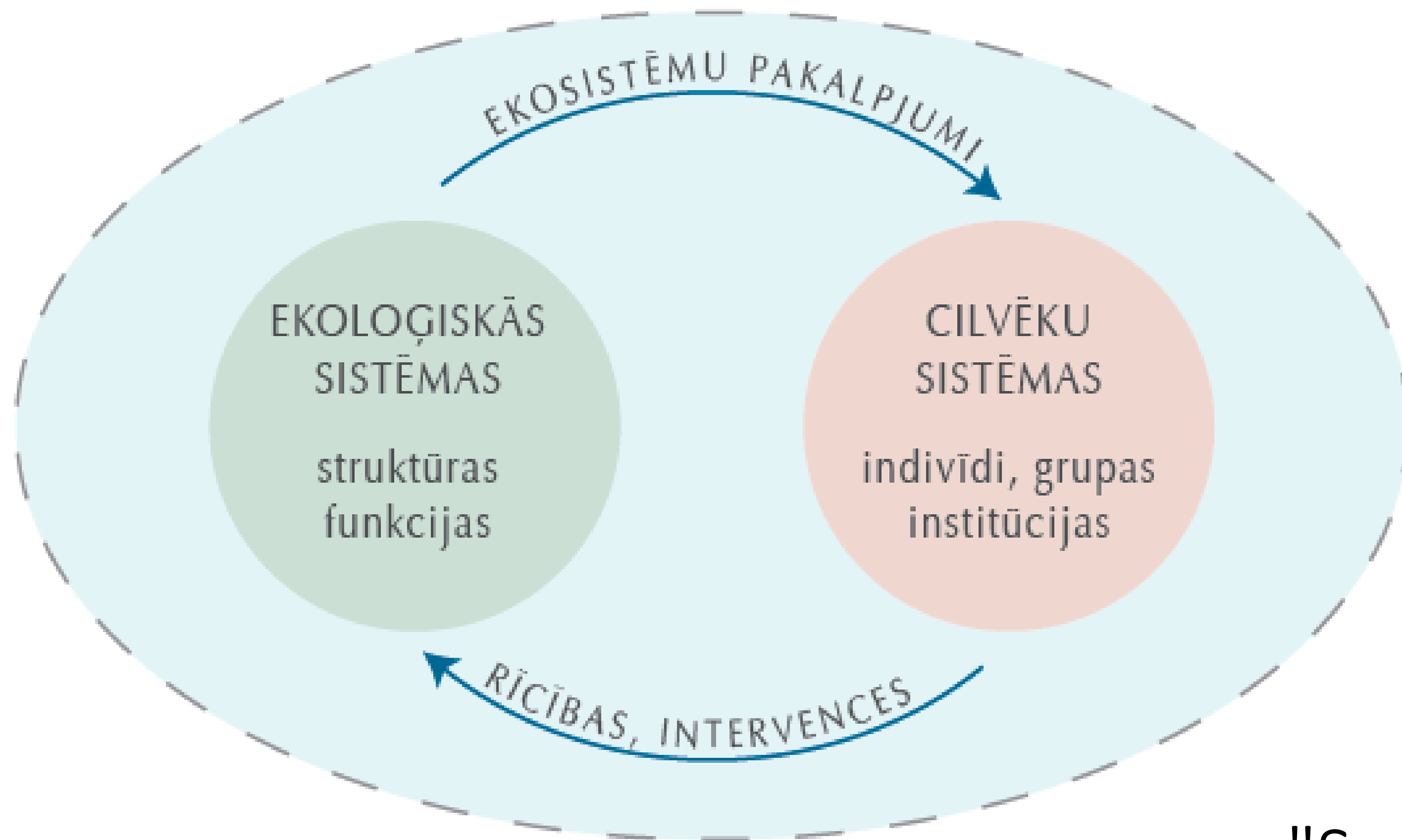
Ilgtspējība

- vājā ilgtspēja jeb ilgtspējīgā attīstībā vides, sociālie un ekonomiskie aspekti ir vienlīdz nozīmīgi un tiek mēģināts tos līdzsvarot;

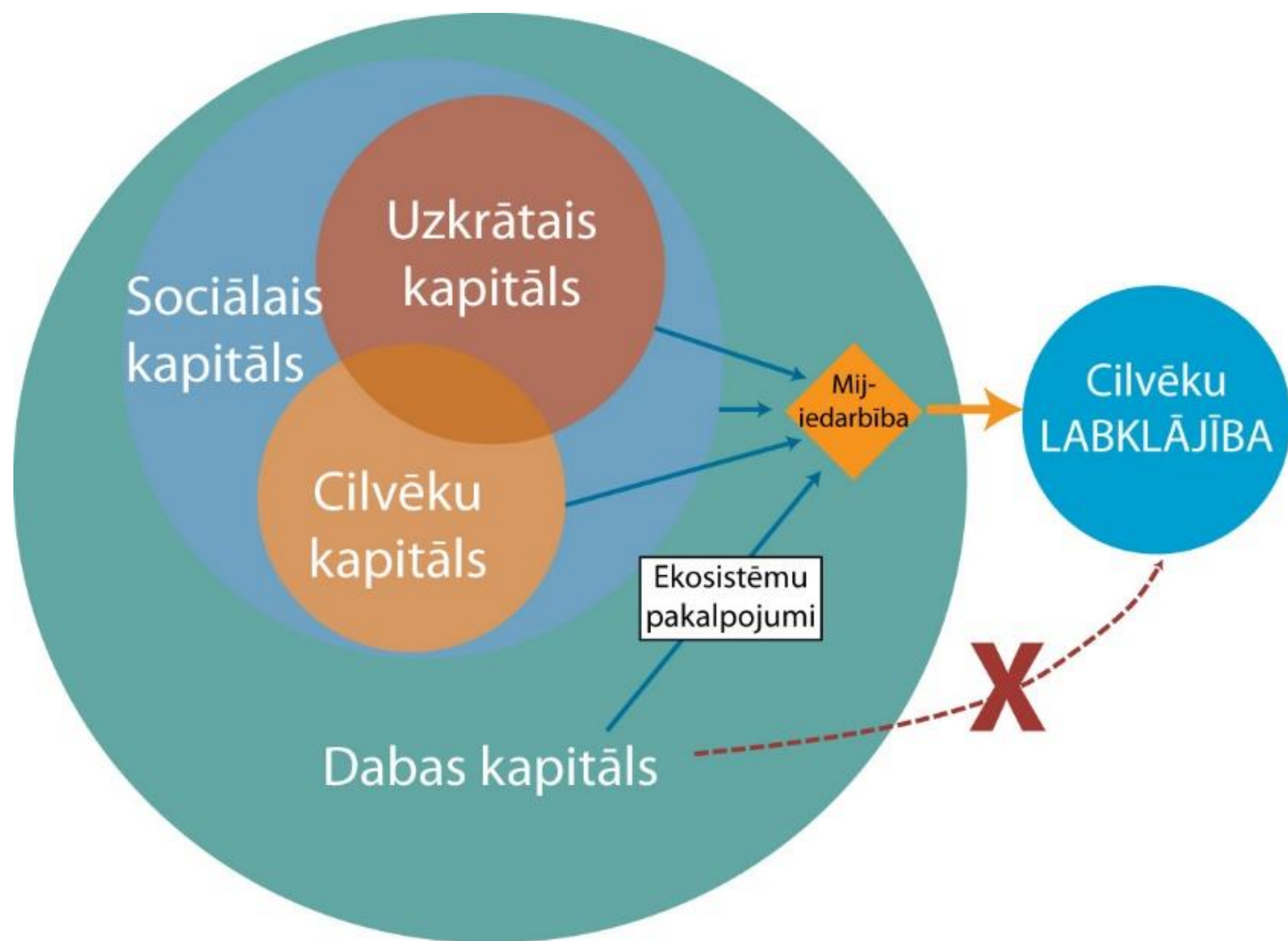

Ilgospējība

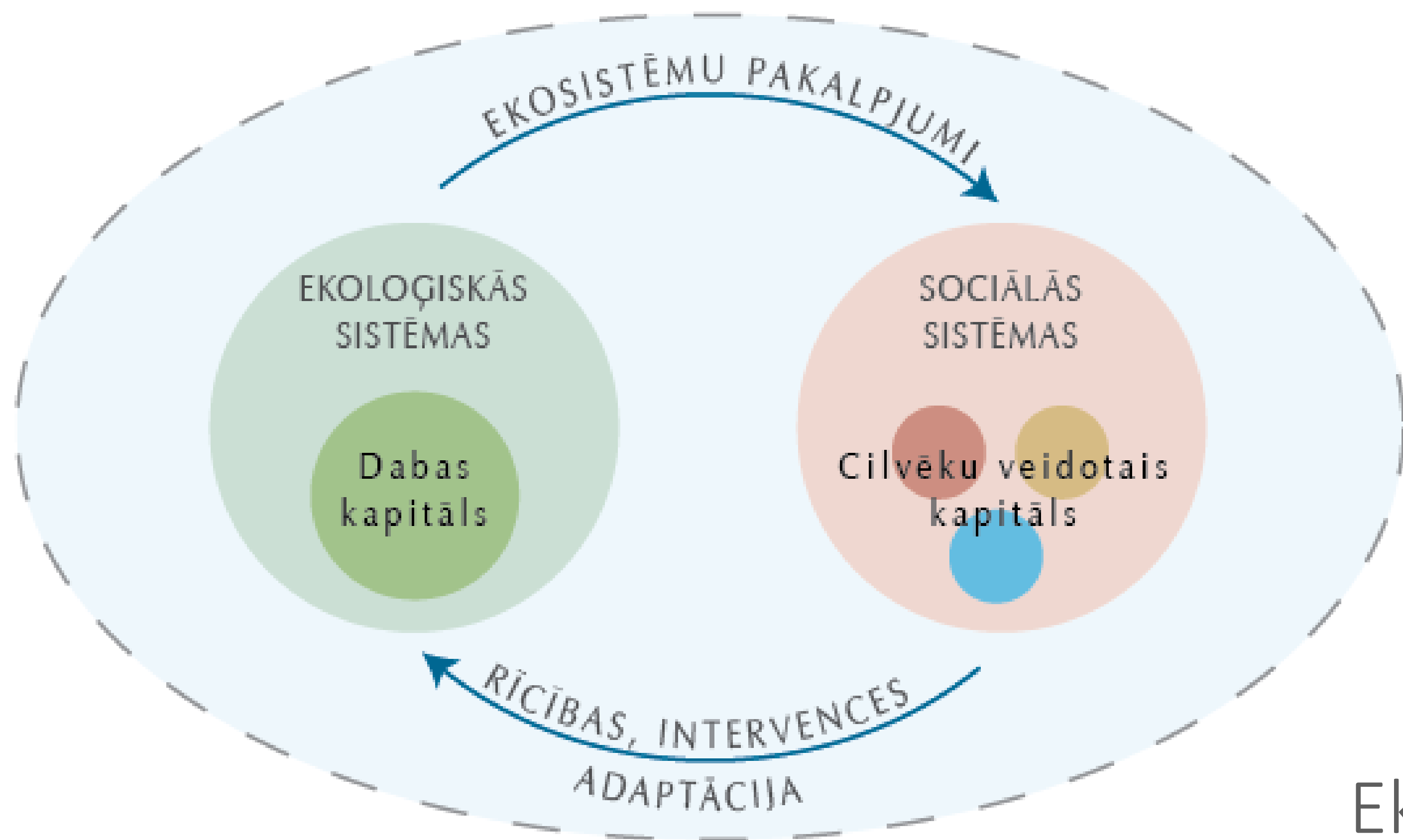
- spēcīga ilgtspēja, koncentrējoties uz sistēmpieeju, atspoguļo šos trīs aspektus kā savstarpēji saistītus un piešķir tiem atšķirīgu lielumu un svaru..

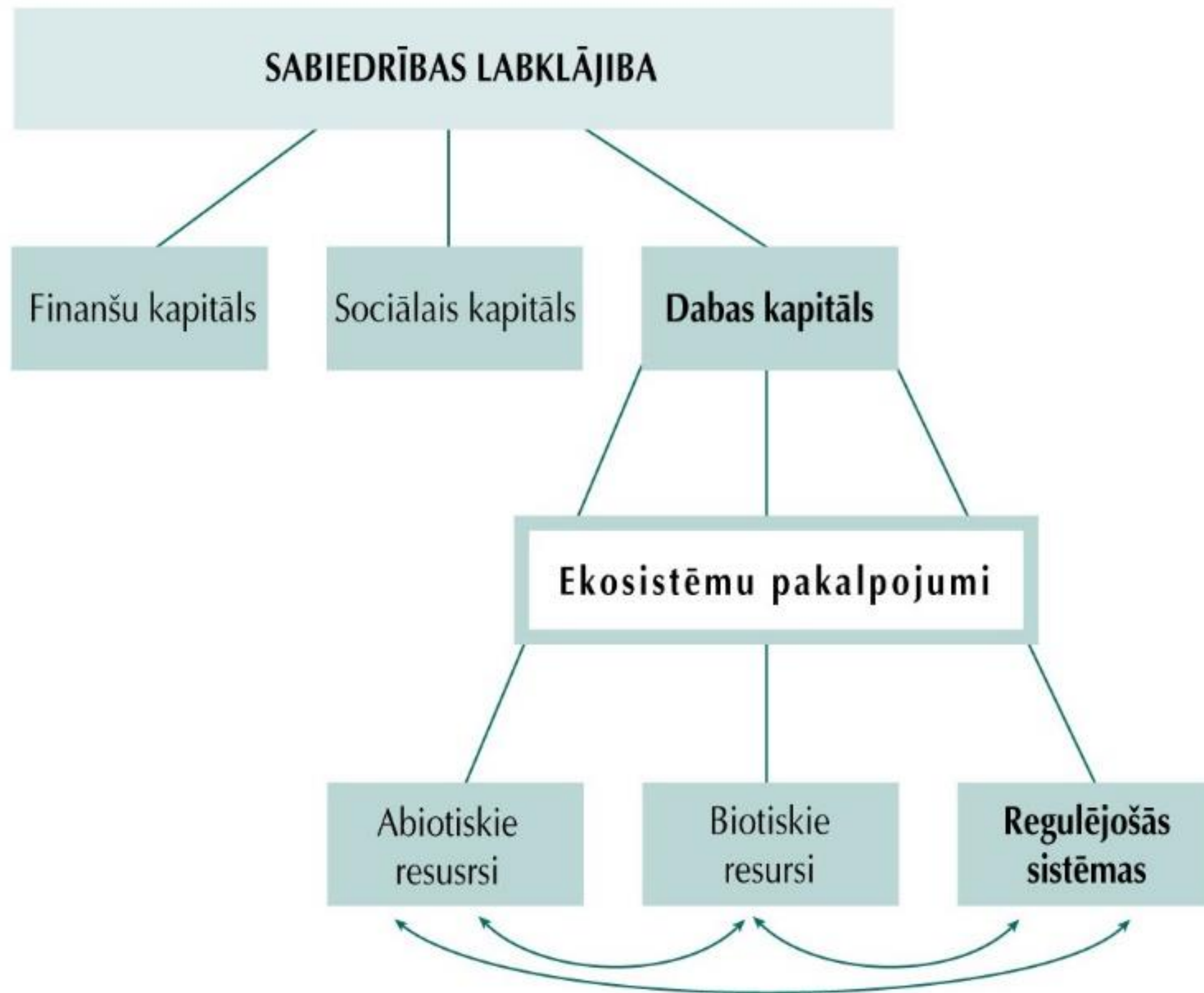
"Sociāli-ekoloģiskās sistēmas" (SES) ir koncepts, kas ļauj izprast cilvēku un dabas sistēmu savstarpējo saistību un savstarpējo atkarību.

Ekosistēmu pakalpojumi (EP) ir vienojošā mērvienība dabas kapitāla grāmatvedības vešanai

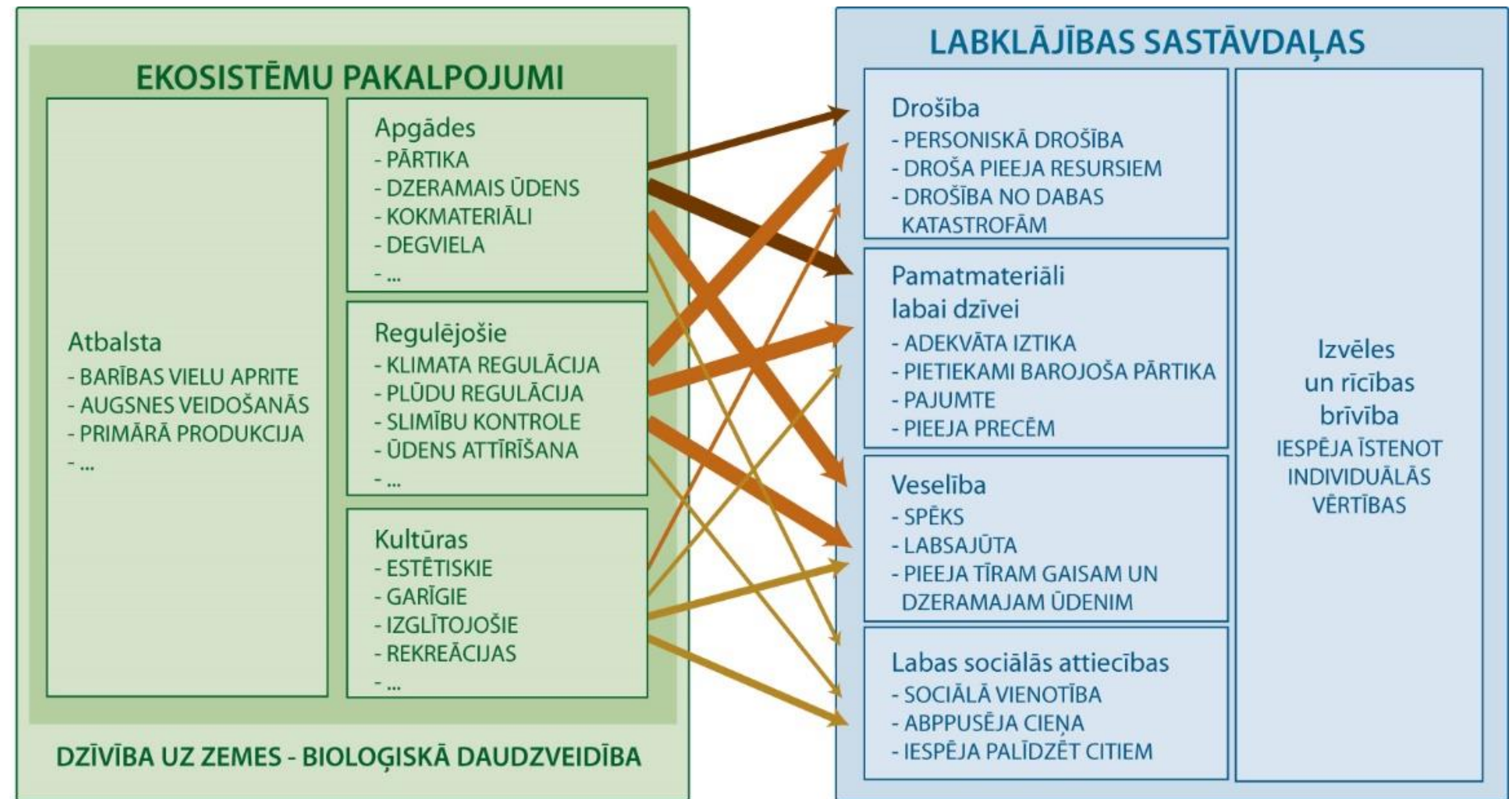

Ekosistēmu pakalpojumi (EP) ir vienojošā mērvienība dabas kapitāla grāmatvedības vešanai

Ekosistēmu pakalpojumi ir ieguvumi, ko cilvēki gūst no ekosistēmām, bet dabas kapitāls ir dabisko ekosistēmu krājumi, no kuriem šie ieguvumi nāk.

Ekosistēmu pakalpojumi (EP) ir ekosistēmu struktūru un funkciju ieguldījumi cilvēku labklājībā. Tas nozīmē, ka cilvēce ir cieši atkarīga no labi funkcionējošām ekosistēmām, kas ir pamats pastāvīgai EP plūsmai no dabas uz sabiedrību.

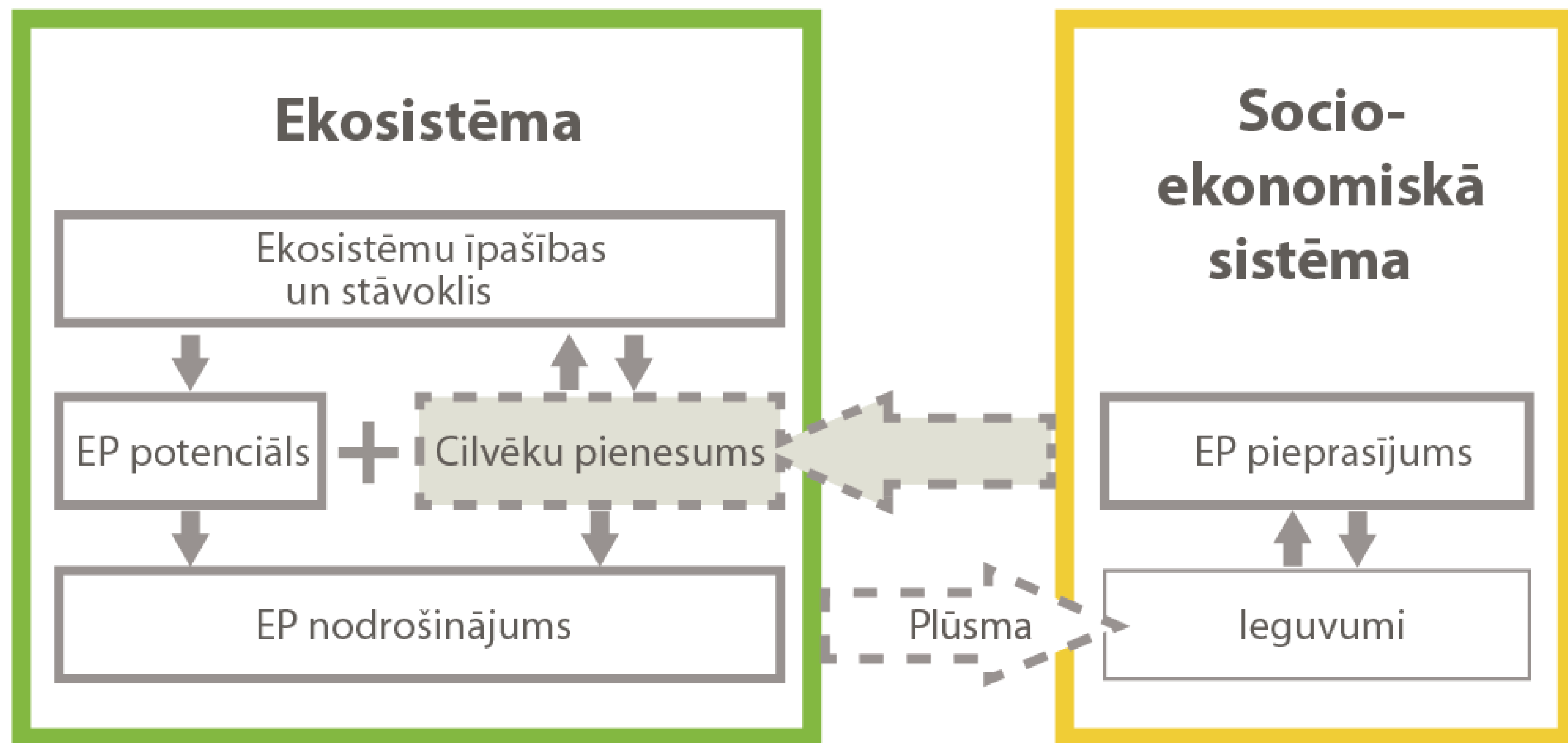

Bultas krāsa
sociālekonomisko faktoru radīto mijiedarbību
potenciāls

- Augsts
- Vidēja
- Zema

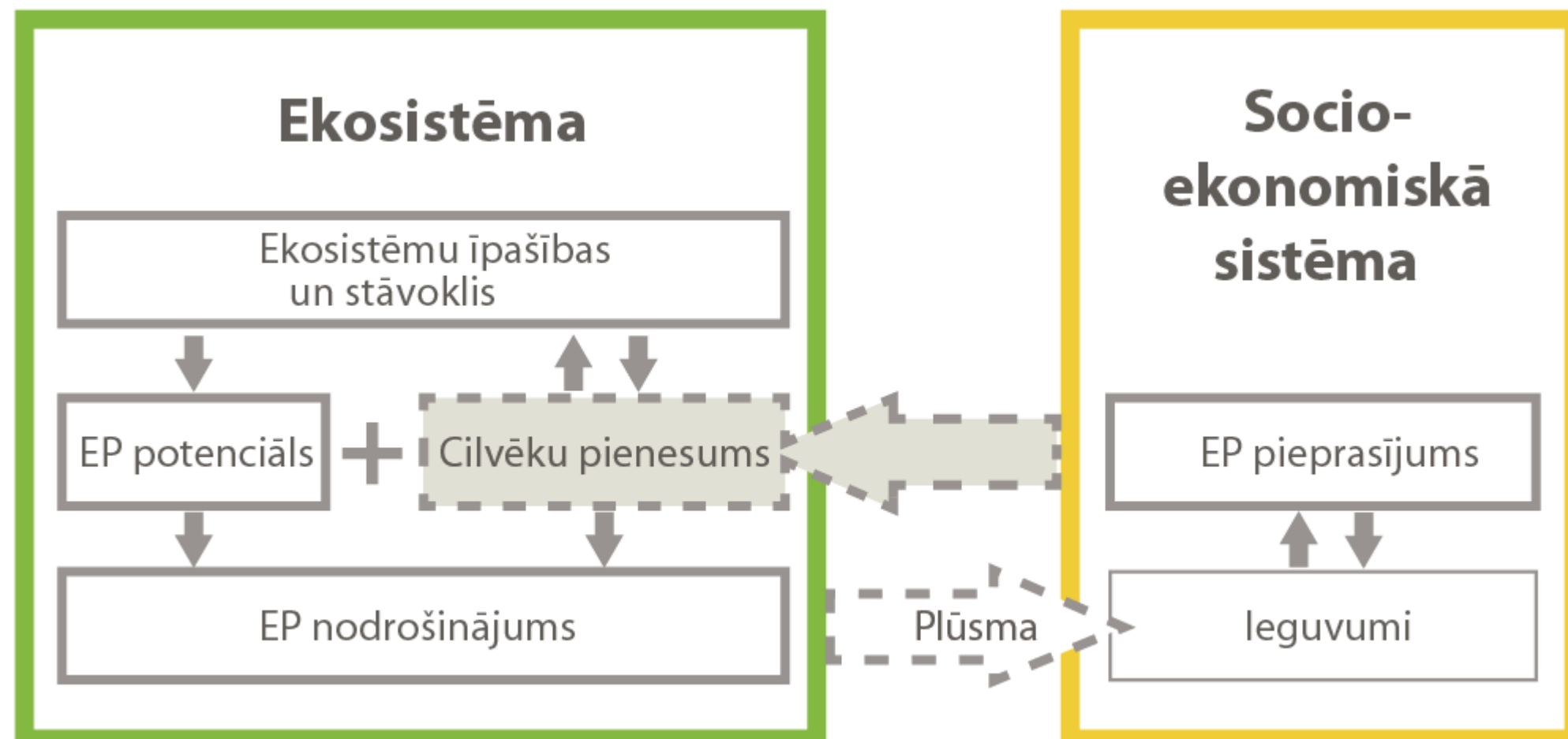
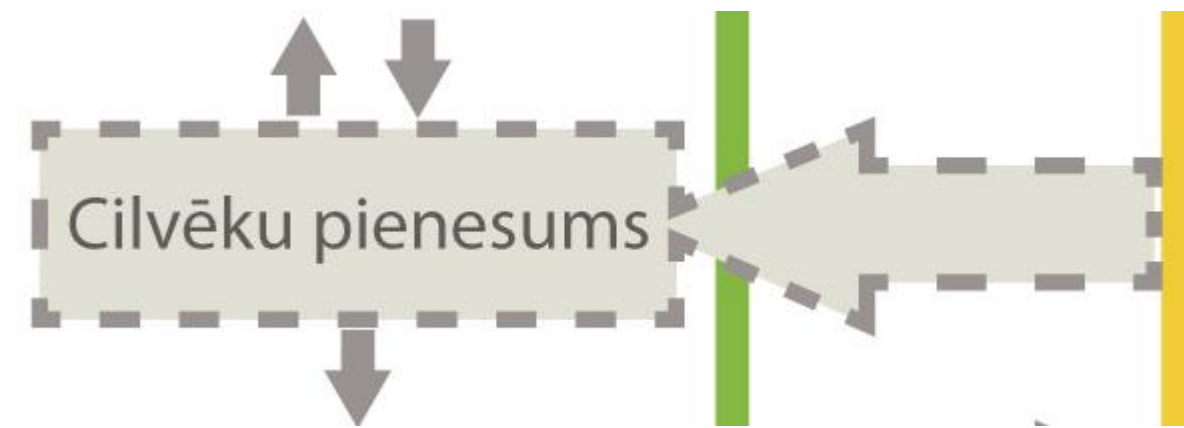
Bultas platums
ekosistēmu pakalpojumu un cilvēku labklājības saišu intensitāte

- Stipra
- Vidēja
- Vāja

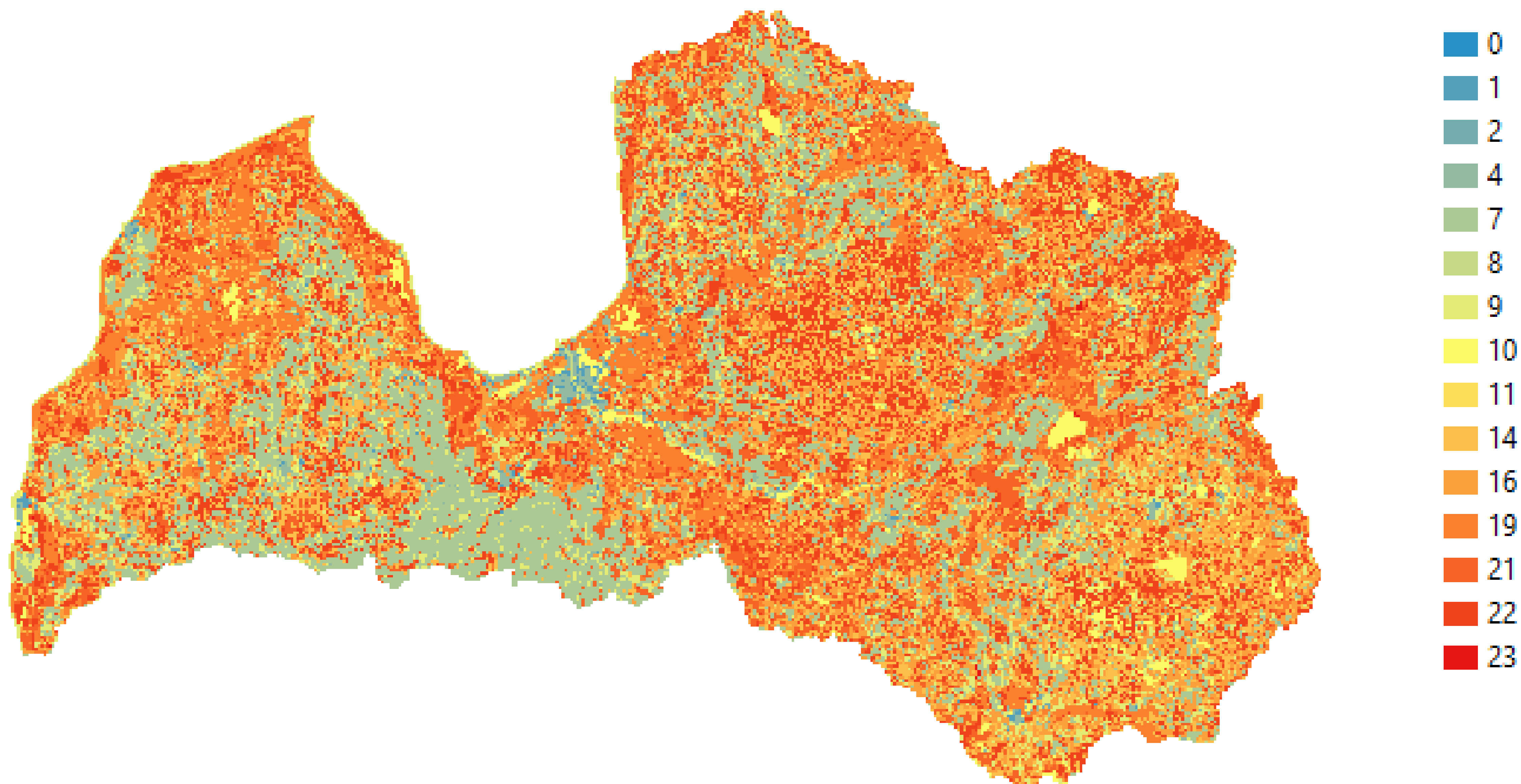
EP apzināšana un kartēšana atklāj ekosistēmu veselības problēmas, pakalpojumu sniegšanas potenciāla neilgtspējīgu izmantošanu, traucētu EP telpisko plūsmu, kā arī neatbilstību starp EP piedāvājumu un pieprasījumu.

Cilvēku pienesums

- ozona slānis
- klimata sistēma
- okeānu paskābināšanās
- atmosfēras piesārņojums ar cietajām daļiņām
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās
- augsnes auglības saglabāšana
- saldūdens aprites cikli
- ķīmisko elementu akumulācija
- fosfora un slāpekļa bioķīmiskā aprite

Regulējošo EP (svērtā) summa

Karsto/auksto punktu analīze

